अत्र 'सुधाकिरः' इति क्विप्-क-प्रत्यययोः । किं चात्र बहुवचनैकवचनयोरैकरूप्याद्वचनश्लेषोऽपि ।

'विकसन्नेत्रनीलाब्जे तथा तन्व्याः स्तनद्वयी ।
तव दत्तां[2] सदामोदं लसत्तरलहारिणी ॥'

अत्र नपुंसकस्त्रीलिङ्गयोः[1] श्लेषो वचनश्लेषोऽपि ।

'अयं सर्वाणि शास्त्राणि हृदि ज्ञेषु च वक्ष्यति[3] ।
सामर्थ्यकृदमित्राणां मित्राणां च नृपात्मजः ॥'

अत्र 'वक्ष्यति' इति वहि-वच्योः, 'सामर्थ्यकृत्[4]' इति कृन्तति-करोत्योः[2] प्रकृत्योः ।

'पृथुकार्तस्वरपात्रं–' इत्यादि (४३५ पृ.) । अत्र पदभङ्गे विभक्तिसमासयोरपि वैलक्षण्यात्पदश्लेषः, न तु प्रकृतिश्लेषः । एवं च—

तफलोपायशालित्वं विफलतामेतीत्यर्थः ॥ प्रत्ययश्लेषमुदाहरति—**किरणा इति । क्विप्-क-प्रत्यययोरिति** । श्लेष इत्यनुषङ्गः । एवमग्रेऽपि । क इत्यप्रत्ययस्य संज्ञा । **वचनश्लेषोऽपीति** । सर्वं इति, सुधाकिर इति च । अत्रादौ संधिवशादैकरूप्यम् ॥ लिङ्गश्लेषमुदाहरति—**विकसदिति** । 'दत्ताम्' इति दाधातोः परस्मैपदद्विवचनात्मनेपदैकवचनयोरपि श्लेषः । **आमोदमानन्दम्** । अथ च नीलाब्जयोः सौरभदानं संभवति । नेत्रपक्षे—लसन्ती च तरले च हारिणी च मनोहरे चेति विग्रहः । स्तनद्वयीपक्षे—लसंस्तरलो हारमध्यगो मणिर्यत्र, सा चासौ हारिणी चेति विग्रहः । यद्वा लसंस्तरलो यत्र, एवंभूतो हारो यत्रास्ति । कर्मधारयोत्तरमतुब्निषेधस्य प्रायिकत्वादेतत्साधुवचनम्[3] । श्लेषोऽपीत्यपिना णिन्प्रत्ययस्य च श्लेषः ॥ प्रकृतिश्लेषमुदाहरति—**अयमिति** । राजपुत्रे जाते ज्योतिर्विदो वचनमेतत् । हृदि वक्ष्यतीति वहधातुः । ज्ञेषु पण्डितेषु वक्ष्यतीति वचधातुः । अमित्राणां सामर्थ्यच्छेत्ता, मित्राणां सामर्थ्यस्य कर्ता ॥ पदश्लेषमुदाहरति—**पृथुकेति** । व्याख्यातमिदं दोषपरिच्छेदे । नन्वत्र प्रकृतिश्लेषोऽपि संभवतीत्यत आह—अत्र **पदभङ्गे** अर्थबोधनाय समस्तपदस्य पार्थक्ये । **विभक्ति-**

---

1. सुधाकिर इति । सुधां किरन्तीति क्विपि प्रथमाबहुवचनम् । सुधां किरतीति कप्रत्यये प्रथमैकवचनम् ॥

2. दत्तामिति । विकसन्नेत्रनीलाब्ज इत्यस्य कर्तृत्वे दत्तामिति लोटि परस्मैपदद्विवचनम्, स्तनद्वयीत्यस्य कर्तृत्वे त्वात्मनेपदैकवचनमिति बोध्यम् ॥

3. वक्ष्यतीति । धारयिष्यति, कथयिष्यतीति यथाक्रमं योजना ॥

4. सामर्थ्येति । सामर्थ्यं कृन्ततीति करोतीति यथायोगमनुसंधेयम् ॥

---

१. 'नपुंसकस्त्रीलिङ्गयोः श्लेषः' इति नास्ति क ख-पुस्तकयोः. २. 'च' क. ३. 'वचनम्' इति नास्ति पुस्तकान्तरे.